

Informácia o realizovaní projektu VLAKOM DO MÚZEÍ A GALÉRIÍ 2013 – jesenná časť

Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo kultúry“) v spolupráci so Železničnou spoločnosťou Slovensko, a. s. (ďalej len „železničná spoločnosť“) a jej partnermi ponúkli žiakom základných škôl a študentom 1. – 4. ročníka osemročných gymnázií v Slovenskej republike v termín od 1. do 26. októbra 2013 možnosť využiť jednodňovú ponuku zvýhodnenej prepravy vlakom spojenú s návštevou múzeí a galérií na Slovensku. Projekt VLAKOM DO MÚZEÍ A GALÉRIÍ sa úspešne realizuje už od roku 2006. Ministerstvo kultúry v tomto roku iniciovalo rozšírenie ponuky Vlakom do múzeí a galérií o rezortné múzeá v zriaďovateľskej pôsobnosti iných ústredných orgánov štátnej správy. Na základe tejto iniciatívy prejavili záujem a zapojili sa do jesennej časti podujatia/projektu Vlakom do múzeí a galérií 2013 po odsúhlasení železničnou spoločnosťou nasledovné rezortné múzeá:

- Múzeum vo Svätom Antone, Lesnícke a drevárske múzeum vo Zvolene, Slovenské poľnohospodárske múzeum v Nitre - v pôsobnosti Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR;
- Slovenské banské múzeum v Banskej Štiavnici a Slovenské múzeum ochrany prírody a jaskyniarstva v Liptovskom Mikuláši - v pôsobnosti Ministerstva životného prostredia SR;
- ÚIPŠ - Múzeum školstva a pedagogiky - v pôsobnosti Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR;
- Múzeum obchodu - v pôsobnosti Ministerstva hospodárstva SR;
- Múzeum polície SR - v pôsobnosti Ministerstva vnútra SR;
- VHÚ - Vojenské historické múzeum Piešťany - v pôsobnosti Ministerstva obrany SR.

Z múzeí a galérií v zriaďovateľskej pôsobnosti ministerstva kultúry boli zapojené do projektu, tak ako po minulé roky nasledovné inštitúcie:

- Slovenské národné múzeum
- Slovenská národná galéria
- Slovenské technické múzeum Košice
- Múzeum SNP Banská Bystrica
- SNK – Literárne múzeum Martin
- ŠVK – Literárne a hudobné múzeum v Banskej Bystrici
- SUH – Múzeum Mikuláša Thege-Konkolyho v Hurbanove.

ORGANIZAČNÉ ZABEZPEČENIE AKCIE

V roku 2013 bol realizovaný druhý termín ponuky v jesennom období od 1.- 26. 10. 2013. Propagácia podujatia začala v septembri 2013. Informácie o ponuke boli zverejnené na webových sídlach www.culture.gov.sk a www.slovakrail.sk

K aktuálnemu podujatiu bol zverejnený aj propagačný leták „Vlakom za poznaním“.

Múzeá a galérie v zriaďovateľskej pôsobnosti ministerstva kultúry a iných ústredných orgánov štátnej správy, ktoré boli zapojené do projektu, poskytli pred jeho realizáciou aktualizáciu svojich expozícií, výstavných projektov a sprievodných akcií. Múzeá a galérie ponúkali zvýhodnené vstupné, prípadne možnosť platiť kultúrnymi poukazmi vydané ministerstvom kultúry. O výške vstupného a o ponúkaných zľavách do múzeí/galérií bolo potrebné sa informovať priamo v jednotlivých múzeách a galériách. Z kapacitných dôvodov bolo nevyhnutné objednať si každú prepravu vopred najneskôr 3 pracovné dni pred plánovanou cestou.

HODNOTENIE PODUJATIA Z POHĽADU ZÚČASTNENÝCH INŠTITÚCIÍ

Zo zúčastnených inštitúcií v zriaďovateľskej pôsobnosti ministerstva kultúry a ostatných ústredných orgánov štátnej správy všetky múzeá a galérie hodnotili podujatie pozitívne. Z pohľadu múzeí a galérií ide o zaujímavý projekt, počas ktorého návštevníci mali možnosť si prezrieť okrem stálych múzejných a galerijných expozícií aj aktuálne výstavy so sprievodným lektorským slovom a taktiež sa mohli zúčastniť aj sprievodných podujatí, súčasťou ktorých boli aj workshopy. V priebehu jesenného termínu podujatia sa zvýšil záujem aj o vysunuté pracoviská (napr. v STM – Múzeum letectva, NKP Solivar). Projekt umožnil aj žiakom zo vzdialenejších regiónov zoznámiť sa so zbierkovým fondom a aktivitami múzeí a galérií.

Niektoré múzeá však nezaznamenali návštevnosť v rámci jesennej časti podujatia. Hlavným dôvodom nevyužitia tejto ponuky je väčšia vzdialenosť kultúrnej inštitúcie od železničnej trasy a vlakových staníc (napr. SNM–Múzeum Červený kameň v Častej, SNM–Múzeum ukrajinskej kultúry vo Svidníku, SNM - Spišské múzeum v Levoči, Slovenské múzeum A. Puškina v Brodzanoch, Múzeum vo Svätom Antone). Pozitívne možno hodnotiť však skutočnosť, že boli sprístupnené aj múzejné priestory v rámci projektu napriek ukončeniu múzejnej sezóny (napr. VHÚ - Vojenské historické múzeum v Piešťanoch).

Prínosom je, že múzeá navštevujú žiaci aj zo vzdialenejších regiónov Slovenska. Náklady pre školy bez realizácie tohto projektu by boli väčšie a mnohé školy by si to z finančných dôvodov nemohli dovoliť. Niektoré školy sa už v predtermíne informovali o možnostiach pripravovaných akcií v daný termín a mnohé z nich si vyžiadali lektorský výklad k expozíciám (SNM- Prírodovedné múzeum). Podujatie umožňuje žiakom škôl z odľahlých miest republiky spoznávať kultúru iných regiónov zastúpenú múzeami a galériami.

Všetky zúčastnené inštitúcie považujú projekt za zaujímavý a prínosný, niektoré zabezpečili jeho propagáciu aj prostredníctvom svojich webových sídiel napr. Slovenské banské múzeum www.muzeumbs.sk, svojho profilu na sociálnej sieti www.facebook.com, ale aj prostredníctvom portálov www.enviroportal.sk a www.kamdomesta.sk.

Odporúčania zo strany zúčastnených múzeí a galérií:

- zabezpečiť propagáciu podujatia v dostatočnom časovom predstihu pred akciou;
- rozšíriť projekt so záberom aj na stredné školy;
- pokračovať v tomto podujatí aj v nasledujúcich rokoch vzhľadom na kladné ohlasy medzi návštevníkmi a s prihliadnutím na stúpajúcu návštevnosť múzeí a galérií.

SÚHRNNÉ HODNOTENIE PODUJATIA VLAKOM DO MÚZEÍ A GALÉRIÍ 2013

Projekt Vlakom do múzeí a galérií podporuje cesty detí za kultúrou a stretáva sa s veľkým záujmom zo strany detí a škôl. Jesenná októbrová časť projektu opätovne splnila svoj účel a prevýšila v niektorých prípadoch aj očakávanie (napr. v STM v Košiciach).

V októbri 2013 navštívilo múzeá a galérie zúčastnené na projekte spolu vyše 257 skupín (v apríli 229) v počte 13647 návštevníkov (v apríli 7878 návštevníkov). Múzeá zaznamenali zvýšenú návštevnosť z radov školskej mládeže nielen v sídelných expozíciách múzeí, ale aj vo vysunutých múzeách, napr. v Múzeu dopravy v Bratislave, v Múzeu letectva v Košiciach, NKP Solivar v Prešove. Najväčšiu návštevnosť zo všetkých zúčastnených múzeí a galérií zaznamenalo opätovne Slovenské technické múzeum v Košiciach v počte celkom 6238 návštevníkov (v apríli 2385 návštevníkov). Mimoriadna návštevnosť bola najmä v novootvorenom Vedecko-technickom centre STM, v niektorých dňoch nebolo možné dokonca uspokojiť záujem o návštevu tejto novej stálej expozície, skupiny boli preto presmerované do iných expozícií, či špecializovaných pracovísk STM. Rovnako vysokú návštevnosť zaevidovalo aj Slovenské národné múzeum v počte 3846 (v apríli 2301 návštevníkov). Viaceré inštitúcie zaznamenali nárast návštevníkov oproti jarnej časti projektu v roku 2013. Prehľad kultúrnych inštitúcií navštívených v rámci jesennej časti projektu Vlakom do múzeí a galérií je uvedený v prílohe č. 1

Uvedená akcia sa v mesiaci október 2013 stretla s veľkým úspechom. Pozitívne ohlasy návštevníkov svedčia o narastajúcom záujme o túto akciu spojenú s cestovaním po Slovensku a spoznávaním kultúry a histórie. Podujatie možno celkovo hodnotiť ako veľmi prínosné, a to v zmysle nárastu návštevnosti zo strany základných a stredných škôl ako aj z dôvodu, že projekt motivuje školy navštevovať múzeá a galérie opakovane, čo môže byť znakom čoraz väčšieho záujmu aj o takúto formu vzdelávania. Vzhľadom na prejavovaný záujem o participáciu ďalších múzejných a galerijných zariadení v zriaďovateľskej pôsobnosti samosprávnych krajov do projektu sekcia kultúrneho dedičstva nadviaže rokovania so železničnou spoločnosťou kvôli prípadnému rozširovaniu predmetnej ponuky v budúcom období.

**Príloha č.1: Prehľad inštitúcií navštívených v rámci projektu
VLAKOM DO MÚZEÍ A GALÉRIÍ 2013**

	Skupiny	Návštevníci	počet KP
1. Slovenské národné múzeum	134	3846	1323
2. Slovenská národná galéria	46	1200	386
3. Slovenské technické múzeum Košice	197	6238	2103
4. Múzeum SNP Banská Bystrica	20	567	143
5. SNK – Literárne múzeum Martin	10	331	170
6. ŠVK – Literárne a hudobné múzeum	8	168	61
7. SUH – Múzeum Mikuláša Thege- Konkolyho	1	47	42
8. Múzeum polície	6	130	0
9. Slovenské múzeum ochrany prírody a jaskyniarstva	13	353	0
10. Slovenské banské múzeum v Banskej Štiavnici	4	90	0
11. VHÚ – Vojenské historické múzeum v Piešťanoch	7	252	0
12. ÚIPŠ - Múzeum školstva a pedagogiky	1	20	0
13. Múzeum obchodu	0	2	2
14. Múzeum vo Sv. Antone	0	0	0
15. Lesnícke a drevárske múzeum vo Zvolene	7	290	0
16. Slovenské poľnohospodárske múzeum v Nitre	neuviedli	113	0
SPOLU	257	13647	2127

Pozn.: Spracované na základe dostupných podkladov za rezortné múzea a galérie zúčastnené na projekte v priebehu jesennej časti projektu Vlakom do múzeí a galérií 2013